

VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 8 September 2026

NR.: RI-26-01178

Onderwerp: Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031	Agendapunt	
	Raadsvoorstel- nummer	
Voorstel: 1. Het programmaplan (Bijlage 1) en de Visie Samen voor Veilig 2027-2031 (bijlage 2) vast te stellen. 2. Het financieel effect (van €) verwerken in de meerjarenbegroting 2027-2030. Burgemeester en wethouders van Nederweert, De secretaris, De burgemeester, drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak		
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Weekers Team : Samenleving Sociaal Niet van toepassing Auteur : M. Croonen Datum : 18-09-2026 Bijlage(n) : Bijlagen		

Voorstel

1. Het programmaplan (Bijlage 1) en de Visie Samen voor Veilig 2027-2031 (bijlage 2) vast te stellen.
2. Het financieel effect (van € [REDACTED]) verwerken in de meerjarenbegroting 2027-2030.

Inleiding

Geweld in afhankelijkheidsrelaties (Hierna; GIA), zoals huiselijk geweld en kindermishandeling, is een complex en hardnekkig maatschappelijk probleem dat ook in Nederweert voorkomt en grote impact heeft op inwoners en gezinnen.

Het college heeft op **20 januari 2026 (BW-25-05886)** besloten de regionale visie *Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg* vast te stellen en de regionale visie *Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg* samen met het onderliggende programma plan wat in dit voorstel besproken wordt, voor te leggen aan de gemeenteraad. In deze eerdere besluitvorming is expliciet aangekondigd dat een regionaal programmaplan zou volgen als uitwerking van deze visie. Dat moment is nu aangebroken.

Het **Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031** vormt de concrete uitwerking van de visie en beschrijft hoe gemeenten en partners de komende jaren samenwerken aan het voorkomen, signaleren en duurzaam stoppen van geweld.

Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze vervolgstap en wordt de gemeenteraad voorgesteld het programmaplan vast te stellen. De financiële gevolgen worden betrokken bij de integrale afweging binnen de begrotingsbehandeling.

Beoogd effect

Duurzame veiligheid te creëren voor kinderen en volwassenen die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Argumenten

1.1 De resultaten van de huidige aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties blijven achter bij de gewenste effecten.

Ondanks de inzet van de afgelopen jaren om geweld in afhankelijkheidsrelaties te stoppen, zijn de resultaten in de regio Noord- en Midden-Limburg zorgelijk. Slechts in 6% van de gezinnen die te maken hebben met geweld, lukt het om het geweld binnen een jaar te stoppen.¹ De praktijk is weerbarstig: de combinatie van verkokering tussen domeinen, samenwerkingsprocessen die als estafette zijn ingericht en instanties die vaak individueel in plaats van systemisch werken belemmeren de vooruitgang. Dit laat zien dat geen enkele instantie in het zorg- en veiligheidsdomein een effectieve aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties alleen kan dragen. Met het programmaplan richten we ons daarom op het doorbreken van deze belemmeringen door in te zetten op gezamenlijk eigenaarschap, waarbij betrokken partners elkaar versterken en werken vanuit één gedeelde visie. Het programmaplan maakt inzichtelijk welke doelen we willen bereiken, welke activiteiten daarvoor worden uitgevoerd, wanneer deze plaatsvinden, welke resultaten worden beoogd en hoe de voortgang en effecten gedurende de looptijd worden gevolgd en geëvalueerd.

1.2 Het programmaplan sorteert voor op de uitgangspunten van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Bij de keuze en uitwerking van de focusprojecten zijn, naast de uitgangspunten uit de regionale visie Samen voor Veilig, de basisprincipes van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (gezinsgericht, rechtsbescherming en transparant, eenvoudig en lerend) leidend geweest. Zo zetten we in op het werken vanuit één gedeelde visie Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid, evenals versterking van de lokale teams, onder andere in de vorm van de rol van blijven, integrale triage van VT-meldingen en een nauwere samenwerking met bijvoorbeeld GGZ-expertise. Deze hebben als doel om context en samenhang binnen een gezinssituatie beter in beeld te krijgen, geweldspatronen en de structurele oorzaken van onveiligheid (zoals chronische stress, bestaansonzekerheid en psychische kwetsbaarheid) te herkennen en doorbreken en vanuit een gezamenlijke analyse aan duurzame veiligheid te werken. Opschaling naar Multidisciplinaire Aanpak++, (Hierna MDA++). (Het is een intensieve samenwerkingsvorm voor gezinnen en huishoudens waar sprake is van ernstig, complex en langdurig huiselijk geweld, kindermishandeling of andere vormen van onveiligheid.). Positionering van scholen na een geweldsincident met Handle with Care en deskundigheidsbevordering binnen het kennis- en lerend netwerk (respectievelijk focusprojecten 3, 4 en 5) verstevigen dit fundament verder. Daarmee sluit het programmaplan aan bij de uitgangspunten van het Toekomstscenario en wordt geïnvesteerd in de randvoorwaarden die nodig zijn om toekomstige ontwikkelingen binnen het stelsel van kind- en gezinsbescherming verantwoord vorm te geven. Door nu de basis van de uitvoering op orde te brengen, creëren gemeenten en partners datgene wat nodig

¹ Steketee, M., van Loon-Dijkers, L., Lünemann, M., Dusault, Y., & Tierolf, B. (2023). *Derde Cohortstudie: Resultaten van de aanpak partnergeweld en kindermishandeling*. Verwey-Jonker Instituut.

is om de wettelijke veranderingen die de komende jaren op ons afkomen gefundeerd, zorgvuldig en in samenhang met de regionale gemeentes op dezelfde wijze vorm te geven en te realiseren.

1.3 De integrale triage-aanpak is voldoende uitgewerkt om met implementatie te starten.

De samenwerking tussen Stichting Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg (hierna: Veilig Thuis) en de lokale teams is een belangrijk onderdeel van focusproject 1, 'Sterke lokale teams'. Hierin staat opgenomen dat wordt toegewerkt naar een verbeterde, regionale werkwijze voor deze samenwerking, waaronder de triage van VT-meldingen. Hiervoor is, op basis van de inzichten van de pilot Triagetafel Horst aan de Maas en de eerdere Routeertafel in Midden-Limburg, al een plan van aanpak uitgewerkt dat is toegevoegd aan het programma plan. Omdat in de Noord-Limburgse gemeenten sprake is van lokaal georganiseerde toegangen, dient voor deze gemeenten een aantal zaken van dit plan van aanpak nog te worden gefinetuned. De gemeenten van Midden-Limburg zijn voornemens om direct na de zomer van 2026 van start te gaan. De integrale triage draagt bij aan het doorbreken van het estafettemodel en verkokering tussen domeinen, het versterkt het werken vanuit een gezamenlijke analyse en een gezamenlijke visie, en vormt het daarmee een essentieel onderdeel van het programmaplan.

2.1 Een effectieve aanpak van GIA verlaagt de directe en indirecte maatschappelijke kosten.

Naast individuele en maatschappelijke schade zijn de kosten van geweld in afhankelijkheidsrelaties enorm. In 2015 werd al ingeschat dat iedere geïnvesteerde euro in de bestrijding van kindermishandeling €19 oplevert.² Recent regionaal onderzoek laat zien dat de maatschappelijke kosten van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio Noord- en Midden-Limburg jaarlijks € [redacted] bedragen.³ € [redacted] daarvan komt direct voor rekening van de gemeenten van Noord- en Midden-Limburg. De indirecte kosten komen voort uit gevolgen op de lange termijn, zoals criminaliteit, psychologische- of verslavingszorg en uitkeringsafhankelijkheid. We verlagen dus de kosten fors wanneer we geweldspatronen succesvol en duurzaam doorbreken.

Kanttekeningen

1.1 De positie van en samenwerking met Veilig Thuis staat momenteel zeer onder druk.

Een goede samenwerking tussen gemeenten, Veilig Thuis en andere zorg-, veiligheids- en justitiepartners is een fundamentele voorwaarde voor het succesvol uitvoeren van het programmaplan Samen voor Veilig. Veilig Thuis vervult hierin, vanuit haar wettelijke taken en positie binnen de keten, een belangrijke rol. Op 2 juni 2026 heeft het college besloten een verbetertraject in gang te zetten naar aanleiding van de situatie bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. Aanleiding hiervoor zijn onder meer de opgebouwde wachtlijsten, het toenemende ziekteverzuim en de onvoldoende onderbouwde subsidieaanvraag. Deze ontwikkelingen zetten niet alleen de organisatie onder druk, maar hebben ook gevolgen voor de samenwerking binnen de keten en daarmee voor de uitvoering van onderdelen van dit programmaplan. De verbetering van de samenwerking tussen Veilig Thuis, lokale teams en andere partners vormt daarom een belangrijk aandachtspunt. De uitvoering van onderdelen van het programmaplan, zoals de ontwikkeling van integrale triage van meldingen van Veilig Thuis en de daarvoor benodigde randvoorwaarden worden meegenomen in de ambtelijke en bestuurlijke afstemming die momenteel met Veilig Thuis plaatsvindt. Daarmee wordt geborgd dat het verbetertraject en de uitvoering van het programmaplan zoveel mogelijk in samenhang worden vormgegeven.

2.1 De gemeentelijke bijdragen op de totale regionale begroting GIA gaan zeer waarschijnlijk verder stijgen.

Dit heeft te maken met het verbetertraject dat momenteel wordt ingezet met Veilig Thuis. Hoewel er nog sprake is van grote onzekerheden, is het zeer waarschijnlijk dat de gemeentelijke bijdrage zal stijgen. Tegelijkertijd is de huidige situatie, zowel financieel als inhoudelijk, niet houdbaar. In de afgelopen jaren zijn financiële tekorten deels opgevangen met overschotten uit voorgaande jaren en met middelen die oorspronkelijk waren bedoeld voor de doorontwikkeling van de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de beweging richting het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Ook zijn ontwikkelingsmiddelen zelfs gedeeltelijk teruggevloeid naar de regiogemeenten, omdat deze nog niet werden ingezet voor een dergelijke versterkte aanpak. Met het programma Samen voor Veilig wordt nu wel concreet geïnvesteerd in deze noodzakelijke ontwikkeling. Het lukt immers op dit moment nog onvoldoende om geweldspatronen duurzaam te doorbreken, met ingrijpende gevolgen voor betrokken inwoners, hun omgeving en de samenleving als geheel (zie ook argument 2.1). Inwoners en gezinnen die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties kunnen niet wachten totdat de financiële situatie binnen de keten volledig is gestabiliseerd. Juist daarom wordt met dit programmaplan ingezet op een versterking van de aanpak, zodat eerder, effectiever en duurzamer kan worden gewerkt aan veiligheid.

² Berg-le Clercq, T., Dekker, M., & van der Kooi, C. (2015). *Aanpak van geweld tegen kinderen in Europa: De koers die we moeten varen*. Augeo Foundation & De Kinderombudsman.

³ Van Bochove, A., Walden, J., & Bos, J. (2025, mei 1). *Maatschappelijke kosten GiA (met name huiselijk geweld en kindermishandeling) in Noord- en Midden-Limburg*. Memo in het kader van het Programmaplan GiA 2025–2030.

Uitvoering

2026

- Besluitvorming college
- Voorbereiding implementatie

2027–2031

- Uitvoering programmalijnen:
 - Versterken lokale teams
 - Implementatie 'Gefaseerd Samenwerken'
 - MDA++ aanpak
 - Handle with Care
 - Kennis- en lerend netwerk

Communicatie en participatie

Na vaststelling van het programmaplan door de veertien gemeenten wordt per 1-1-2027 gestart met de uitvoering van het programmaplan. Enkele onderdelen van het plan, zoals de integrale triage, zijn al in voorbereiding. Een deel van de gemeenten die hebben aangegeven niet tot 2027 te willen wachten, start eerder met de onderdelen die zich daarvoor lenen, zoals Handle with Care. De betrokken wethouders van de veertien gemeenten worden ook doorlopend geïnformeerd over de stand van zaken bij Veilig Thuis en de eventuele financiële consequenties. Wanneer deze consequenties definitief zijn, worden deze voorgelegd aan uw raad.

Financiële gevolgen

De bijdrage van Nederweert aan het programmaplan bedraagt:

- 2027: [redacted]
- 2028: [redacted]
- 2029: [redacted]
- 2030: [redacted]
- 2031: [redacted]

Per saldo leidt dit tot een structurele stijging van afgerond € [redacted] per jaar.

Het financieel effect (van € [redacted]) verwerken in de meerjarenbegroting 2027-2030.

Grootboeknr	Kosten- Soort	Inkomsten /Uitgaven	Structureel/ Incidenteel	2027	2028	2029	2030	Dekking
61200040	43201	Uitgaven	Structureel	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	Begrotingsruimte

Bijlagen

1. Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031
2. Visie Samen voor Veilig 2027-2031

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Overwegende dat De regio Noord en Midden-Limburg het programma Plan Samen voor veilig 2027- 2031 vast gaat stellen.

Gezien het voorstel nr. **BW-26-06199** van het college van burgemeester en wethouders d.d. 18 augustus 2026

Gelet op verbeterplan van veilig thuis.

Besluit

1. Het programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031 (bijlage 1) en de Visie Samen voor Veilig 2027-2031 (bijlage 2) vast te stellen.
2. Het financieel effect (van €) verwerken in de meerjarenbegroting 2027-2030.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Raadsvergadering d.d. 8 September 2026,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

L. (Loes) Janssen

B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak